

.09.2026 nr 1-2/26-444/5

ARVAMUS

Kellele: Euroopa Liidu asjade komisjon

Istungi kuupäev: 14.09.2026

Võtsid osa: Komisjoni liikmed: Marek Reinaas, Aleksei Jevgrafov, Jaak Aab, Mario Kadastik, Rene Kokk, Mart Maastik, Tõnis Mölder, Reili Rand, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi

Komisjoni ametnikud: Eve-Ly Kübard (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristiina Reinfeldt (nõunik), Mari Tänav (nõunik), Maria Haas (konsultant), Kiia Väli (konsultant)

Kutsutud: Kliimaministeeriumi ringmajanduse osakonna ringsuse ja finantseerimise valdkonna juht Mihkel Krusberg

Teema: Arvamuse andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja määrust (EL) 2020/740 seoses energiamärgistuse ja rehvide märgistamise lihtsustamisega ning nende jaoks digivõimaluste parema ärakasutamisega – COM(2026) 565

Ülevaade arutelust

Mihkel Krusberg selgitas, et ettepanekuga soovitakse ajakohastada energiamärgistuse ja rehvide märgistamise nõudeid. Nii energiamärgistus kui ka rehvide märgistamine põhineb raammäärusel, mille alusel kehtestatakse delegeeritud õigusaktidega konkreetsete tooterühmade nõuded. Ettepaneku üheks oluliseks mõjuks on Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasi (EPREL) rolli tugevdamine. EPREL võimaldab nii tarnijatel kui ka tarbijatel saada teavet toodete omaduste kohta. Eesti jaoks ei kaasne ettepanekuga suuri väljakutseid. Kuigi kõik muudatused eeldavad teatavat kohanemist, on Eestis asjaomaseid tootjaid suhteliselt vähe ning rehvitootjaid praktiliselt ei ole. Teiste tooterühmade puhul tegutsevad üksikud tootjad, kuid eksporditurgudel osalemiseks tuleb neil juba praegu vastata nõuetele. M. Krusberg selgitas Eesti seisukohti. Tekkinud on kaks murekohta. Kuigi toetatakse lahendust, mille kohaselt ei pea toodetega enam automaatselt kaasas olema mitmekeelset paberteavet, tuleb tagada, et tarbijal oleks vajaduse korral võimalik nt müügikohas saada vajalikku teavet ka paberkandjal. See on oluline eelkõige inimeste jaoks, kelle digioskused on kas piiratud või kellel puudub võimalus kasutada QR-koode. Teine küsimus on seotud turujärelevalvega. Ettepaneku kohaselt oleks võimalik EPREL-is esile tuua juhtumid, kus mõnes liikmesriigis on tuvastatud tootega seotud puudusi. Eesti hinnangul peab seejuures olema üheselt määratletud riiklike järelevalveasutuste roll. Samuti on oluline tagada, et liikmesriikide käest Euroopa Komisjoni (EK) poolt kogutavad andmed ei muutuks automaatselt aluseks mingisuguste siduvate meetmete rakendamiseks. Kuigi töögrupi aruteludes on kinnitatud, et seda ei juhtu, peab see olema selgelt kajastatud ka õigusakti sõnastuses. Kokkuvõttes märkis M. Krusberg, et Eestil ettepaneku suhtes olulisi vastuväiteid ei ole. Digilahenduste laiem kasutuselevõtt on mõistlik. Digitaalne teabevahetus on muutunud

peamiseks suhtluskanaliks nii tootjate, tarbijate kui ka väärtusahela teiste osapoolte vahel. Nt on jäätmekäitlejatel sageli märksa lihtsam saada vajalikku tooteteavet digitaalselt kui loota sellele, et paberkandjal teave liigub tootega kogu väärtusahela ulatuses kaasa.

Urve Tiidus küsis, kas kavandatavad muudatused puudutavad üksnes paberkandjal oleva dokumentatsiooni vähendamist ja elektroonilise teabe suuremat kasutamist või mõjutavad need ka rehvide ohutuse ja kvaliteediga seotud nõudeid.

Mihkel Krusberg vastas, et muudatused ei mõjuta rehvide tehnilisi omadusi, sest muudatused puudutavad raammäärust. Nt sõiduautode rehvide nõudeid puudutab vastav delegeeritud akt, mille väljatöötamisse on kaasatud nii liikmesriigid kui ka huvirühmad ning mille üle liikmesriigid lõpuks ka hääletavad. Arutusel olev ettepanek neid tehnilisi nõudeid ei muuda. M. Krusberg lisas, et Eesti viimane seisukoht rõhutab, et Eesti hinnangul ei näe praegune sõnastus otseselt ette EK sekkumist liikmesriikide järelevalvetegevusse, kuid jätab selleks teatava tõlgendusruumi. Seetõttu soovib Eesti, et õigusakti tekstis oleks see punkt selgemalt sõnastatud. Sellega väheneks oht, et sõnastust tõlgendataks erinevalt, ning riikide järelevalves säiliks riskipõhisuse põhimõte.

Otsus

Komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada.

Komisjoni otsus oli konsensuslik (Jaak Aab, Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Rene Kokk, Mart Maastik, Tõnis Mölder, Reili Rand, Marek Reinaas, Urve Tiidus, Kristina Šmigun-Vähi).

(allkirjastatud digitaalselt)
Marek Reinaas
majanduskomisjoni esimees

Koostaja: Kiia Väli
631 6431 kiia.vali@riigikogu.ee